

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
7-8. évfolyamos tanulók számára
1. forduló
MEGOLDÓKULCS
2019

1. Húzd alá egy pontért, hogy hányadik évfolyamon tanulsz!

7.

8.

1p	
----	--

2. Nem mindegy!

A Magyar kiejtési szótárból írtuk ki a következő neveket.

Vajon hogyan kell helyesen leírni az alábbi hat híres ember nevét?

Vörös Sándor: Weöres Sándor

Besenyei Ferenc: Bessenyei Ferenc

Ötvös József: Eötvös József

Egresi Béni: Egressy Béni

Babics Mihály: Babits Mihály

Kazinci Ferenc: Kazinczy Ferenc

12p	
-----	--

3. Választhatsz

Egészítsd ki az alábbi mondatokat a megfelelő szóalakkal. Húzd alá a helyes megoldást!

A híres drágakövet megerősített biztonsági kísérettel szállították át a múzeumba.

a) drágakövet

b) drága követ

Tamás először bemelegített, utána futott tíz kört a stadionban.

a) utánafutott

b) utána futott

Többezer éves ládát találtak a régészek egy borsodi falu határában.

a) többezer éves

b) több ezer éves

6 p	
-----	--

4. Oda-vissza

A következő meghatározásokra olyan válaszokat adj, amelyek visszafele olvasva is értelmes szót adnak!

Pl.: víziállat: rák – kár

égtáj: kelet- telek

csomóz: köt- tök

táncmulatság: bál- láb

bútordarab: szék- kész

filmszínház: mozi- izom

10 p	
------	--

5. Emlékszel?

Melyik műből származnak az alábbi idézetek? Írd le a mű szerzőjét és címét!

- a) „Napfölkelte után negyedórával egy asszonyt jelentettek az örök. A fejére borított fekete selyemferedzséről látszott, hogy török asszony. Maklár felől jött. Öszvéren ült. A magas kápájú nyeregben előtte egy kis magyar gyerek.”

szerző:Gárdonyi Géza

cím: Egri csillagok

- b) „Most rabló mongol nyilát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.”

szerző:Kölcsy Ferenc

cím: Himnusz

- c) „Öcséd örökségét, jól van, elfogadom,
S rá te vagy legméltóbb, tehát néked adom:”

szerző:Arany János

cím: Toldi

- d) „Olvastam, költőtárs, olvastam művedet,
S nagy az én szívemnek ő gyönyörűsége.”

szerző:Petőfi Sándor

cím: Arany Jánoshoz

- e) „Egy híjját esmértem
Örömmnek még:
Lilla szívét kértem;
S megadá az ég.

szerző:Csokonai Vitéz Mihály

cím: A Reményhez

10p	
-----	--

6. Kapcsolj magasabb sebességre!

Tudod honnan kapták a nevüket a különböző autómárkák? Most megtudhatod, ha megoldod a következő feladatot. Írd a márkanév betűjelét származása története elé. Az internetet is segítségül hívhatod.

a)	Alfa	C	Nevét egy svájci autóversenyzőről kapta, logójában még most is ott van a svájci kereszt.
b)	Audi	D	koreai nyelven jelentése végtelen univerzum
c)	Chevrolet	F	alapítójának keresztnéve: Henry, aki feltalálta a futószalagos autógyártást.
d)	Daewoo	A	Mozaikszó: Anonima Lombardia Fabrica Automobili
e)	Mitsubishi	E	japán szó, jelentése: három gyémánt
f)	Ford	B	a latin ige jelentése: hallgasd!

6p

7. Helyesen használjuk az idegen szavakat?

Tudod-e, mit jelentenek az alábbi kifejezések? Húzd egymáshoz az összetartozó magyar és idegen kifejezéseket! Az egyik magyar szó minden esetben felesleges. (Használhatod az Idegen szavak és kifejezések szótárát.)

demokrácia	népesedés
demográfia	bemutató
	jogegyenlőség

bibliofil	könyvszerető
bibliotéka	könyvtár
	bibliai

komplexum	bonyolult
komplexus	tudatalatti
	épületegyüttes

export	bevezetés
expozió	gyors
	kivitel

liberális	törvényes
legális	szabadelvű
	irodalmi

10p

8. Olvasd el figyelmesen Kányádi Sándor: Üzenet pásztortűzhöz estéli szállásra című versét, majd válaszolj a kérdésekre!

Szálljatok föl, lassú ködök,

Hadd lássam a csoronkáló

magasodjatok az égre,
vegyüljete az égi nyáj
báránfelhő-seregébe.

nagy medrű kis patakokat
s az ősz felé délig deres,
eldugott friss tisztásokat.

Hadd lássam a székely hegyek
bükkös, fenyős kéklő ormát,
ahonnan már, amint hittem,
csak egy lépés a mennyország.

Szálljatok föl, lassú ködök,
emlékeim száz bokráról,
volt társaim folton-foltos
ázott-pállott gúnyájáról.

- a) Húzd alá, mit jelent a *gúnya* szó!

szegényes felsőruházat – díszített női kabát – eső elleni vászonsátor

Milyen mai kifejezést használnál a *csoronkáló* szó helyett? csordogáló, folyó,

Mit jelent az *égi nyáj*? felhő, báránfelhő, felhőcsoport....

Mondd másképp: *volt társaim*: régi barátaim, régi cimboráim,

4p	
----	--

- b) Írj egy példát a versből írásban jelöletlen teljes hasonulásra! szálljatok, vegyüljete (csak egy kell)

Írj példát a versből összeolvadásra! magasodjatok

4p	
----	--

- c) Mi a szófaja a versben az *eldugott* szónak? befejezett melléknévi igenév

Írj ki a versből egy igekötős igét! szálljatok föl,

Mi az *ősz* szófaja a versben? főnév

Milyen szófaj lehet még az *ősz*? melléknév

4p	
----	--

- d) Bontsd szerkezeti elemeire a következő szavakat, jelöld a következőképpen:

szótő=1 képző=2 jel=3 rag=4

tisztá / s / ok / at

1 / 2 / 3 / 4

száll / j / atok

1 / 3 / 4

7p	
----	--